

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

15. července 2004*

Ve věci C-459/02,

jejímž předmětem je žádost Cour de cassation (Lucembursko) zasláná Soudnímu dvoru na základě článku 234 ES směřující k získání, ve sporu probíhajícím před tímto soudem mezi

Wilym Gerekensem,

Association agricole pour la promotion de la commercialisation laitière Procola

a

Lucemburským velkovévodstvím,

rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu obecných zásad práva Společenství, jakými jsou zásady právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti, ve vztahu k vnitrostátní právní úpravě v oblasti výrobních kvót mléčných výrobků, přijaté namísto prvotní právní úpravy posouzené Soudním dvorem za diskriminační, umožňující sankcionovat se zpětnou účinností překročení těchto kvót po vstupu

* Jednacl jazyk: francouzština.

v platnost nařízení Rady (EHS) č. 856/84 ze dne 31. března 1984, kterým se mění nařízení (EHS) č. 804/68 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky (Úř. věst. L 90, s. 10), a nařízení Rady (EHS) č. 857/84 ze dne 31. března 1984, kterým se stanoví obecná pravidla použití dávky uvedené v článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68 v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 90, s. 13), ale v režimu nahrazené vnitrostátní právní úpravy,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, úřadující předseda třetího senátu, R. Schintgen a N. Colneric (zpravodaj), soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s ohledem na písemná vyjádření předložená:

— za W. Gerekense a Association agricole pour la promotion de la commercialisation laitière Procola F. Entringerem, avocat,

— za Lucemburské velkovévodství F. Hoffstetterem, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. Pierretem, avocat,

— za Komisi Evropských společenství G. Berscheidem a C. Cattabriga, jako zmocněnci,

s přihlédnutím ke zprávě soudce zpravodaje,

s přihlédnutím k rozhodnutí přijatému po slyšení generálního advokáta rozhodnout bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Rozsudkem ze dne 14. listopadu 2002 doručeným Soudnímu dvoru dne 19. prosince 2002 položil Cour de cassation na základě článku 234 ES otázku týkající se výkladu obecných zásad práva Společenství, jakými jsou zásady právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti, ve vztahu k vnitrostátní právní úpravě v oblasti výrobních kvót mléka přijaté namísto prvotní právní úpravy posouzené Soudním dvorem za diskriminační, umožňující sankcionovat se zpětnou účinností překročení těchto kvót po vstupu v platnost nařízení Rady (EHS) č. 856/84 ze dne 31. března 1984, kterým se mění nařízení (EHS) č. 804/68 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky (Úř. věst. L 90, s. 10), a nařízení Rady (EHS) č. 857/84 ze dne 31. března 1984, kterým se stanoví obecná pravidla použití dávky uvedené v článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68 v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 90, s. 13), ale v režimu nahrazené vnitrostátní právní úpravy.

- 2 Tato otázka vyvstala v rámci sporu mezi W. Gerekensem, producentem mléka, Association agricole pour la promotion de la commercialisation laitière Procola (dále jen „Procola“) a Lucemburským velkovévodstvím z důvodu škody, kterou mělo posledně uvedené způsobit W. Gerekensovi porušením svých povinností při použití právní úpravy Společenství týkající se doplňkové dávky z mléka.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Nařízení č. 856/84 a č. 857/84 zavedla od 1. dubna 1984 doplňkovou dávku stanovenou z množství dodaného kravského mléka, které překračuje referenční množství určené pro každého producenta nebo odběratele v rámci národních kvót pro každý členský stát. Referenční množství osvobozené od doplňkové dávky odpovídalo množství mléka nebo ekvivalentu mléka, které bylo během referenčního roku buď dodáno producentem, nebo nakoupeno mlékárnou podle vzorce zvoleného dotýčným členským státem.
- 4 Článek 5c odst. 1 druhý pododstavec nařízení Rady (EHS) č. 804/68 ze dne 27. června 1968 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky (Úř. věst. L 148, s. 13), ve znění nařízení č. 856/84 (dále jen „nařízení č. 804/68“), zní takto:

„[...]

Režim dávky bude v jednotlivých regionech členských států proveden podle jednoho z následujících vzorců:

Vzorec A

- Každý producent mléka platí dávku z množství mléka nebo ekvivalentu mléka, které bylo dodáno odběrateli a které v příslušném období dvanácti měsíců překračuje referenční množství, jež bude stanoveno.

Vzorec B

- Každý odběratel mléka nebo jiných mléčných výrobků platí dávku za množství mléka nebo ekvivalentu mléka, které mu bylo dodáno producenty a které v příslušném období dvanácti měsíců překračuje referenční množství, jež bude stanoveno.
- Odběratel, který je povinen platit dávku, ji přesune jen na producenty, kteří zvýšili své dodávky, a to v poměru k jejich podílu na překročení referenčního množství odběratele.“ (*neoficiální překlad*)

5 Článek 2 nařízení č. 857/84 stanoví:

„1. Referenční množství uvedené v čl. 5c odst. 1 nařízení (EHS) č. 804/68 odpovídá množství mléka nebo ekvivalentu mléka dodaného producentem během kalendář-

ního roku 1981 (vzorec A) nebo množství mléka nebo ekvivalentu mléka koupeného odběratelem během kalendářního roku 1981 (vzorec B) zvýšeného o 1 %.

2. Členské státy však mohou stanovit, že referenční množství uvedené v odstavci 1 odpovídá na jejich území referenčnímu množství mléka nebo ekvivalentu mléka dodaného nebo koupeného během kalendářního roku 1982 nebo kalendářního roku 1983, při použití procentní sazby stanovené tak, aby nebylo překročeno zaručené množství definované v článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68. Tato procentní sazba může být upravena v závislosti na množství dodávek některých kategorií osob povinných odvést dávku nebo v závislosti na vývoji dodávek v určitých regionech mezi lety 1981 a 1983 nebo vývoji dodávek některých kategorií osob povinných odvést dávku v průběhu stejného období, a to za podmínek, jež budou stanoveny v souladu s postupem uvedeným v článku 30 nařízení (EHS) č. 804/68.

3. Procentní sazby uvedené v odstavcích 1 a 2 mohou být členskými státy upraveny k zajištění použití článků 3 a 4.“ *(neoficiální překlad)*

6 Článek 4 odst. 1 písm. a) a odst. 2 stejného nařízení stanoví:

„1. Za účelem úspěšné restrukturalizace produkce mléka na vnitrostátní nebo regionální úrovni nebo na úrovni sběrných oblastí mohou členské státy v rámci použití vzorců A a B:

a) poskytnout producentům, kteří se zaváží definitivně ukončit svoji produkci mléka, náhradu formou jedné nebo více ročních splátek;

[...]

2. Uvolněná referenční množství budou v případě potřeby přidána k vnitrostátní rezervě upravené v článku 5.“ (*neoficiální překlad*)

- 7 Článek 6 odst. 1 písm. d) nařízení Komise (EHS) č. 1371/84 ze dne 16. května 1984, kterým se stanoví prováděcí pravidla k doplňkové dávce dle článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68 (Úř. věst. L 132, s. 11), stanoví:

„1. V rámci vzorce B bude referenční množství odběratele upraveno tak, aby byly zohledněny:

[...]

- d) případy záměny upravené v čl. 7 odst. 2 nařízení (EHS) č. 857/84, včetně přechodu producentů z jednoho odběratele na jiného odběratele.“ (*neoficiální překlad*)

Vnitrostátní právní úprava

- 8 Právní úprava Společenství byla v Lucembursku pro první období použití od 1. dubna 1984 do 31. března 1985 provedena zejména velkovodským nařízením ze dne 3. října 1984 o použití režimu doplňkové dávky z mléka v Lucemburském

velkovévodství (*Mémorial* 1984, s. 1486, dále jen „velkovévodské nařízení z roku 1984“) a pro následující období velkovévodským nařízením ze dne 12. listopadu 1985 stejného názvu (*Mémorial* 1985, s. 1256, dále jen „velkovévodské nařízení z roku 1985“).

- 9 Lucemburské velkovévodství zvolilo ze dvou možných prováděcích vzorců uvedených v článku 5c nařízení č. 804/68 vzorec B.

- 10 Uvedený členský stát stanovil v souladu s čl. 2 odst. 1 nařízení č. 857/84 rok 1981 jako referenční rok. Takto stanovená základní množství však byla upravena určitými koeficienty, které zohledňovaly vývoj množství mléka dodávaných různým odběratelům od roku 1981 do roku 1983 v poměru k průměrnému vývoji dodávek v Lucembursku.

- 11 Lucemburská právní úprava rovněž umožňovala přidělovat individuální referenční množství producentů, kteří se dobrovolně rozhodli ukončit produkci, mlékárnám považovaným za odběratele, jimž směřovaly dodávky, a nikoli vnitrostátní rezervě, ačkoli tato možnost nebyla v rámci vzorce B ustanoveními čl. 7 odst. 2 nařízení č. 857/84, ve spojení s čl. 6 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1371/84 a čl. 4 odst. 1 písm. a) a odst. 2 nařízení č. 857/84, upravena.

- 12 S ohledem na tuto právní úpravu (dále jen „bývalá právní úprava“) Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 25. listopadu 1986, Klensch a další (201/85 a 202/85, Recueil, s. 3477), rozhodl takto:

„1) Zákaz diskriminace zakotvený v čl. 40 odst. 3 Smlouvy brání členskému státu, aby si zvolil rok 1981 jako referenční rok ve smyslu článku 2 nařízení Rady č. 857/84 ze dne 31. března 1984, pokud použití této opce má na jeho území s ohledem na zvláštní poměry na jeho trhu za následek vznik diskriminace mezi producenty ve Společenství.

2) Článek 2 nařízení Rady č. 857/84 ze dne 31. března 1984 brání členskému státu, který si zvolil rok 1981 jako referenční rok ve smyslu tohoto ustanovení, aby, s výjimkou případů výslovně uvedených v právní úpravě, stanovil referenční množství odběratelů tím způsobem, že se na množství mléka nakoupené v tomto roce použije upravená procentní sazba v závislosti na množství dodávek některých kategorií osob povinných odvést dávku.

3) Nařízení Rady č. 857/84 ze dne 31. března 1984 brání členskému státu, který si zvolil vzorec B, aby rozhodl o přidělení individuálního referenčního množství producenta, který ukončil svoji činnost, referenčnímu množství odběratele, kterému tento producent dodával mléko v okamžiku ukončení činnosti, místo aby toto množství bylo přiděleno vnitrostátní rezervě.“

13 V návaznosti na výše uvedený rozsudek Klensch a další zrušil Conseil d'État (Lucembursko) rozsudkem ze dne 26. února 1987 ve věcech před ním probíhajících ministerská rozhodnutí, jimiž byly na základě vnitrostátní právní úpravy stanoveny individuální kvóty.

14 Na úrovni obecných norem bylo zrušeno velkovévodské nařízení z roku 1985, jakož i ostatní dřívější předpisy článkem 17 velkovévodského nařízení ze dne 7. července 1987 o použití doplňkové dávky z mléka v Lucemburském vel-

kovévodství (*Mémorial* 1987, s. 850, dále jen „velkovévodské nařízení z roku 1987“), které zavedlo nový režim dávek (dále jen „nová právní úprava“).

- 15 Zpětná účinnost velkovévodského nařízení z roku 1987 byla zavedena zákonem ze dne 27. srpna 1987 o účinnosti velkovévodského nařízení ze dne 7. července 1987 o použití doplňkové dávky z mléka v Lucemburském velkovévodství na mléčné roky před rokem 1987/88 (*Mémorial* 1987, s. 1698). Jediný článek tohoto zákona stanoví, že se uvedené nařízení použije na období dvanácti měsíců od 2. dubna 1984, 1. dubna 1985, respektive 1. dubna 1986, během nichž byla vybrána doplňková dávka z mléka, a upravuje nové přidělení referenčních množství na základě tohoto nařízení.
- 16 Článek 1 velkovévodského nařízení z roku 1987 zachovává volbu vzorce B učiněnou lucemburskými úřady dříve. Naproti tomu čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení již nestanoví referenčním rokem rok 1981, ale rok 1983, pro který bylo dodané množství mléka sníženo o celkovou procentní sazbu představující částku složenou ze dvou částí, přičemž první část je určena v závislosti na objemu dodávek mléka dotyčného dodavatele odběrateli v roce 1983 a druhá část je určena v závislosti na zvýšení dodávek mléka odběrateli v průběhu posledně uvedeného roku oproti dodávkám stejného zemědělského podniku v roce 1981. Nařízení již neupravuje přidělení individuálního referenčního množství producentů, kteří ukončili činnost, jejich odběratelům.
- 17 V návaznosti na provedení této nové právní úpravy stanovilo lucemburské ministerstvo zemědělství kvóty příslušející různým odběratelům pro každý obchodní rok počínaje 2. dubnem 1984. Lucemburské úřady žádnému dotyčnému producentovi neuložily vyšší daně, než jaké byly uloženy velkovévodskými nařízeními z roku 1984 a z roku 1985. Použila se nejpříznivější situace.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 18 W. Gerekens je jedním z 64 lucemburských producentů mléka sdružených v Procola, kteří byli povinni odvést doplňkovou dávku z mléka za obchodní období 1985/1986 a 1986/1987. Z dopisu lucemburského ministra zemědělství ze dne 15. března 1988 zaslaného Procola vyplývá, že dávka W. Gerekense by podle bývalé právní úpravy činila 297 298 LUF, zatímco dávka podle nové právní úpravy činila 114 860 LUF. Vzhledem k tomu, že posledně uvedená částka byla pro producenta příznivější, byla dávka stanovena v této výši, ovšem zvýšena o úroky z prodlení ve výši 14 334 LUF. W. Gerekens a Procola požadovali po Lucemburském velkovévodství vrácení této částky a dovolávali se protiprávní zpětné účinnosti použitelné vnitrostátní právní úpravy. Tento požadavek se opírá o údajné škody, které utrpěli v důsledku porušení povinností tímto státem v právní úpravě a při použití ustanoveních práva Společenství týkajících se doplňkové dávky z mléka.
- 19 Vzhledem k tomu, že W. Gerekens a Procola nebyli úspěšní ani v prvním stupni, ani při odvolání, podali kasační stížnost u Cour de cassation.
- 20 Vzhledem k tomu, že Cour de cassation měl za to, že v projednávané věci vyvstala otázka výkladu práva Společenství, která ještě nebyla předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v obdobném případě, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání obecné zásady práva Společenství, jakými jsou zásady právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti, tomu, aby členský stát přijal za účelem použití právní úpravy Společenství ukládající takové výrobní kvóty, jaké zavedlo nařízení Rady (EHS) č. 856/84 ze dne 31. března 1984, kterým se mění nařízení (EHS) č. 804/68

o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky [...], a nařízení Rady (EHS) č. 857/84 ze dne 31. března 1984, kterým se stanoví obecná pravidla použití dávky uvedené v článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68 v odvětví mléka a mléčných výrobků [...], namísto prvotní právní úpravy posouzené Soudním dvorem Evropských společenství za diskriminační, novou právní úpravu, umožňující sankcionovat se zpětnou účinností překročení výrobních kvót po vstupu nařízení Společenství v platnost, ale v režimu nahrazené vnitrostátní právní úpravy?“

K předběžné otázce

- 21 Požadavky vyplývající z ochrany obecných zásad uznaných právním řádem Společenství zavazují i členské státy, které provádějí právní předpisy Společenství.
- 22 K těmto obecným zásadám patří právní jistota (viz rozsudek ze dne 13. ledna 2004, Kühne & Heitz, C-453/00, Recueil, s. I-837, bod 24).
- 23 Jestliže zásada právní jistoty obecně brání tomu, aby časová působnost právního aktu Společenství byla stanovena k datu předcházejícímu jeho zveřejnění, může tomu však být výjimečně jinak, pokud to vyžaduje sledovaný cíl a pokud je náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob (viz rozsudky ze dne 21. února 1991, Zuckerfabrik Süderdithmarschen a Zuckerfabrik Soest, C-143/88 a C-92/89, Recueil, s. I-415, bod 49, a ze dne 22. listopadu 2001, Nizozemsko v. Rada, C-110/97, Recueil, s. I-8763, bod 151).

- 24 Zásada právní jistoty rovněž nemůže být porušena zpětně účinnou vnitrostátní právní úpravou, pokud sledovaný cíl takovou zpětnou účinnost vyžaduje a je náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob.
- 25 Cílem sledovaným vnitrostátní právní úpravou dotčenou v původním řízení je provedení režimu doplňkové dávky z mléka v souladu s povinností, která je členským státům uložena čl. 5c odst. 1 nařízení č. 804/68. Tento režim má opětovně nastolit rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na trhu mléka vyznačujícím se strukturálními přebytky prostřednictvím omezení produkce mléka (viz zejména rozsudek ze dne 17. května 1988, Erpelding, 84/87, Recueil, s. 2647, bod 26). Jeho cíle může být dosaženo pouze tehdy, pokud všechna vyprodukovaná množství, která budou jakýmkoli způsobem uvedena na trh a ovlivní tak nabídku a poptávku, budou zohledněna v prvním období dvanácti měsíců počínajícím 1. dubnem 1984.
- 26 Členský stát, který by nenahradil vnitrostátní právní úpravu k provedení režimu doplňkové dávky z mléka, která se ukázala jako neslučitelná s právem Společenství, jinou, zpětně účinnou právní úpravou, by tedy porušil tento cíl a ohrozil účinnost tohoto režimu. Nemůže být učiněna výjimka z povinnosti provést nařízení zavádějící režim doplňkové dávky z mléka, neboť tato nařízení jsou od svého vstupu v platnost ve všech svých částech závazná.
- 27 V důsledku toho vyžaduje cíl sledovaný vnitrostátní právní úpravou, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, aby za účelem správného a účinného provedení režimu doplňkové dávky z mléka měla tato právní úprava zpětné účinky.
- 28 Co se týče případného porušení legitimního očekávání dotčených osob, je třeba připomenout, že každý hospodářský subjekt, u něhož některý orgán vyvolal

opodstatněné naděje, má možnost dovolat se ochrany legitimního očekávání (rozsudek ze dne 15. dubna 1997, Irish Farmers Association a další, C-22/94, Recueil, s. I-1809, bod 25).

- 29 Dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání proti právní úpravě je možné pouze tehdy, pokud sama veřejná moc předtím vytvořila situaci, která mohla vyvolat legitimní očekávání (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 15. ledna 2002, Weidacher, C-179/00, Recueil, s. I-501, bod 31). Krom toho, je-li obezřetný a uvědomělý hospodářský subjekt schopen předvídat vydání opatření dotýkajícího se jeho zájmů, nemůže se této zásady dovolat, je-li takové opatření přijato (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Irish Farmers Association a další, bod 25).
- 30 V projednávaném případě se žalobci nedovolávají očekávání další existence velkovévodských nařízení z roku 1984 a z roku 1985. Dovolávají se pouze očekávání, že nová právní úprava nebude mít zpětné účinky.
- 31 Historie této právní úpravy, jak ji sami žalobci v původním řízení podrobně vylíčili ve svých vyjádřeních před Soudním dvorem, však neposkytuje žádné záchytné body pro závěr, že hospodářské subjekty mohly založit své legitimní očekávání na skutečnosti, že období mezi 1. dubnem 1984 a dnem vstupu velkovévodského nařízení z roku 1987 v platnost nebude zahrnuto do vnitrostátní právní úpravy k provedení režimu doplňkové dávky z mléka ve Společenství.
- 32 Z těchto vyjádření totiž jasně vyplývá, že příslušné vnitrostátní úřady nikdy nepřipustily ani nejmenší pochyby o tom, že velkovévodská nařízení z let 1984 a 1985 budou nahrazena novou právní úpravou se zpětnou účinností. Předmětem debaty na vnitrostátní úrovni byla pouze otázka, jakým způsobem má být tato zpětná účinnost provedena tak, aby byla v souladu s lucemburským právem.

- 33 Takto musely hospodářské subjekty, jako žalobci v původním řízení, počítat s tím, že velkovévodské nařízení z roku 1987 bude provedeno se zpětnou účinností. Krom toho mohly vydání takového opatření vzhledem k přetrvávající přebytkové situaci na trhu mléka a povinnosti členských států provést režim doplňkové dávky z mléka od jeho vstupu v platnost, tedy od 1. dubna 1984, předvídat. Nemohly tedy od vstupu nařízení č. 856/84 a č. 857/84 počítat s tím, že by producenti nebyli podrobeni doplňkové dávce z množství kravského mléka, které vyprodukovali nad rámec jim přidělených kvót.
- 34 Vůči zpětné účinnosti velkovévodského nařízení z roku 1987 nemůže být ani namítán argument žalobců v původním řízení, že doplňková dávka má z hospodářského hlediska všechny účinky represivního opatření, neboť trestá producenta, který překročil svou kvótu přesně podle této nadprodukce.
- 35 Zákaz zpětné účinnosti trestních předpisů je zajiště zásadou společnou všem právním řádům členských států zakotvenou v čl. 7 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jako základní právo a která je součástí obecných právních zásad, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje (rozsudky ze dne 10. července 1984, Kirk, 63/83, Recueil, s. 2689, bod 22, a ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 42).
- 36 Doplňková dávka však nemůže být dle judikatury Soudního dvora považována za sankci analogickou sankcím upraveným v člancích 3 a 4 nařízení Komise (EHS) č. 536/93 ze dne 9. března 1993, kterým se stanoví prováděcí pravidla doplňkové dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 57, s. 12) (viz rozsudky ze dne 25. března 2004, Cooperativa Lattepiù a další, C-231/00, C-303/00 a C-451/00, Recueil, s. I-2869, bod 74, a Azienda Agricola Ettore Ribaldi a další, C-480/00 až C-482/00, C-484/00, C-489/00 až C-491/00 a C-497/00 až C-499/00, Recueil, s. I-2943, bod 58).

- 37 Doplnková dávka z mléka představuje totiž ve skutečnosti omezení vyplývající z pravidel tržní nebo strukturální politiky. Je součástí intervencí určených k regulaci zemědělských trhů a slouží financování výdajů v odvětví mléka. Z toho plyne, že doplnková dávka má, vedle svého zřejmého cíle přimět producenty mléka k dodržování jim přidělených referenčních množství, i hospodářský cíl v rozsahu, v němž má Společenství opatřit prostředky, které budou zapotřebí pro odbyt produkce uskutečněné producenty při překročení jejich kvót (viz výše uvedené rozsudky Cooperativa Lattepiù a další, body 74 a 75, jakož i Azienda Agricola Ettore Ribaldi a další, body 58 a 59).
- 38 Z výše uvedených úvah plyne, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že obecné zásady Společenství, jakými jsou zásady právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti, nebrání tomu, aby členský stát přijal za účelem použití právní úpravy Společenství ukládající takové výrobní kvóty, jaké zavedla nařízení Rady (EHS) č. 856/84 a č. 857/84, namísto prvotní právní úpravy posouzené Soudním dvorem za diskriminační, novou právní úpravu, která se použije se zpětnou účinností na překročení výrobních kvót po vstupu těchto nařízení v platnost, ale v režimu nahrazené vnitrostátní právní úpravy.

K nákladům řízení

- 39 Výdaje vzniklé lucemburské vládě a Komisi, které předložily Soudnímu dvoru vyjádření, se nenahrazují. Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před postupujícím soudem, k rozhodnutí o nákladech řízení je příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát)

o otázce, která mu byla předložena Cour de cassation rozsudkem ze dne 14. listopadu 2002, rozhodl takto:

Obecné zásady práva Společenství, jakými jsou zásady právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti, nebrání tomu, aby členský stát přijal za účelem použití právní úpravy Společenství ukládající takové výrobní kvóty, jaké zavedlo nařízení Rady (EHS) č. 856/84 ze dne 31. března 1984, kterým se mění nařízení (EHS) č. 804/68 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky, a nařízení Rady (EHS) č. 857/84 ze dne 31. března 1984, kterým se stanoví obecná pravidla použití dávky podle článku 5c nařízení (EHS) č. 804/68 v odvětví mléka a mléčných výrobků, namísto prvotní právní úpravy posouzené Soudním dvorem za diskriminační novou právní úpravu, která se použije se zpětnou účinností na překročení výrobních kvót po vstupu těchto nařízení v platnost, ale v režimu nahrazené vnitrostátní právní úpravy.

Rosas

Schintgen

Colneric

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 15. července 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda třetího senátu

R. Grass

A. Rosas